

Realizm tomistyczny a postmodernizm współczesnej kultury

Artur Andrzejuk

Katedra Historii Filozofii
Starożytnej i Średniowiecznej

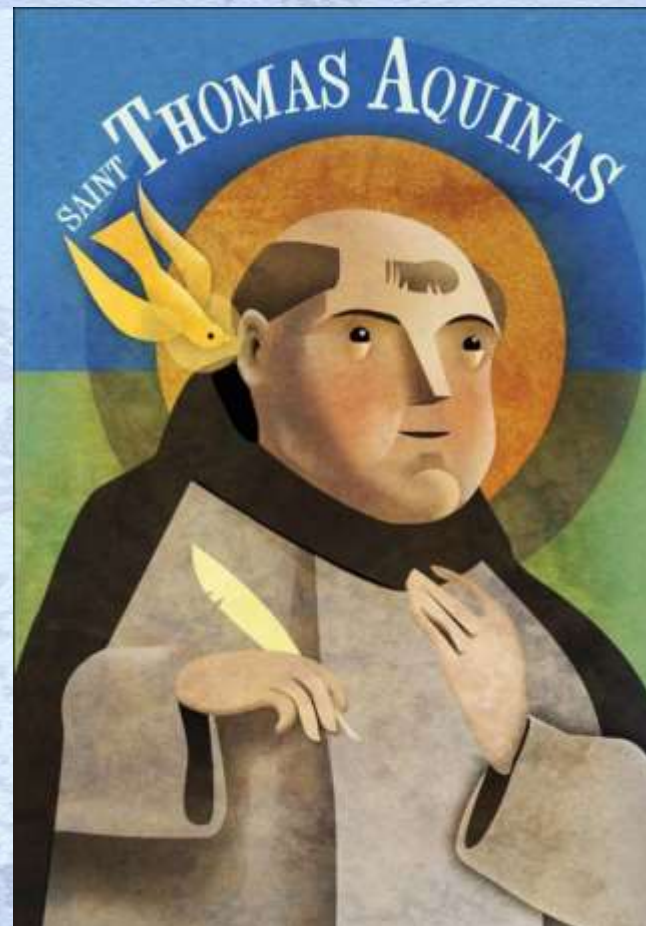

Wstęp i plan

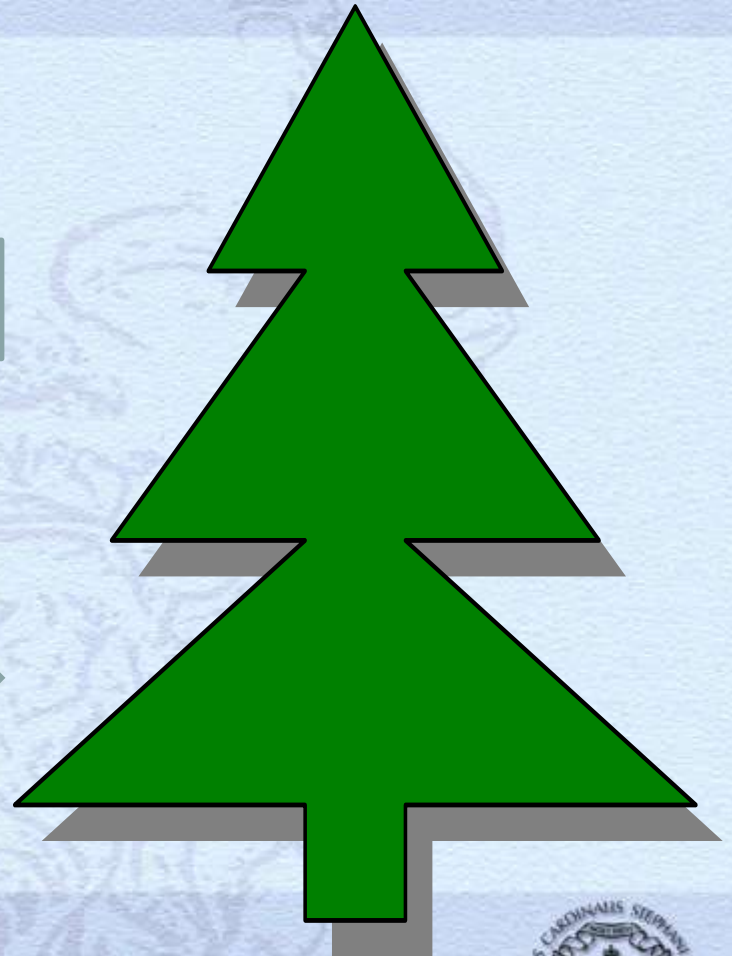
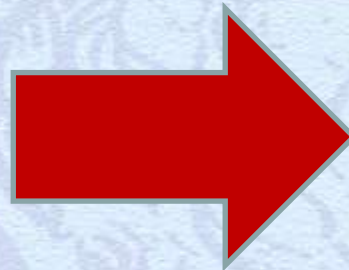
– PLAN

- Realizm tomistyczny a idealizm
- Nowoczesność i ponowoczesność
- Vademecum realisty

Realizm tomistyczny

Katedra Historii Filozofii
Starożytnej i Średniowiecznej

Artur Andrzejuk

Realizm tomistyczny a postmodernizm

Rzeczywistość

- **BYTY JEDNOSTKOWE**

- Bóg
- Człowiek
- Zwierzę
- Roślina
- Częstka materialna

- **WIAŻĄCE JE RELACJE**

- Poznanie
- Postępowanie
- Miłość

Zasady realizmu

- Rzeczywistość (byty jednostkowe) istnieje niezależnie od naszego poznania i tworzenia
- Poznanie polega na odbieraniu informacji, którą byty nam o sobie przekazują

Idealizm

- Istnieje tylko to, co wytworzone naszym myśleniem
- i tylko to poznajemy

Katedra Historii Filozofii
Starożytnej i Średniowiecznej

Artur Andrzejuk

Realizm tomistyczny a postmodernizm

Jacek Kaczmarski, *Postmodernizm*

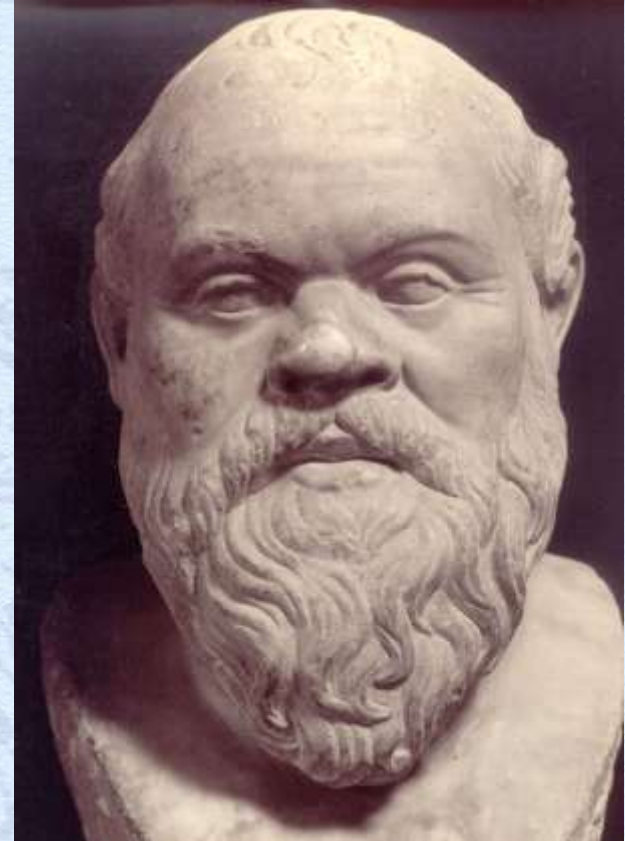
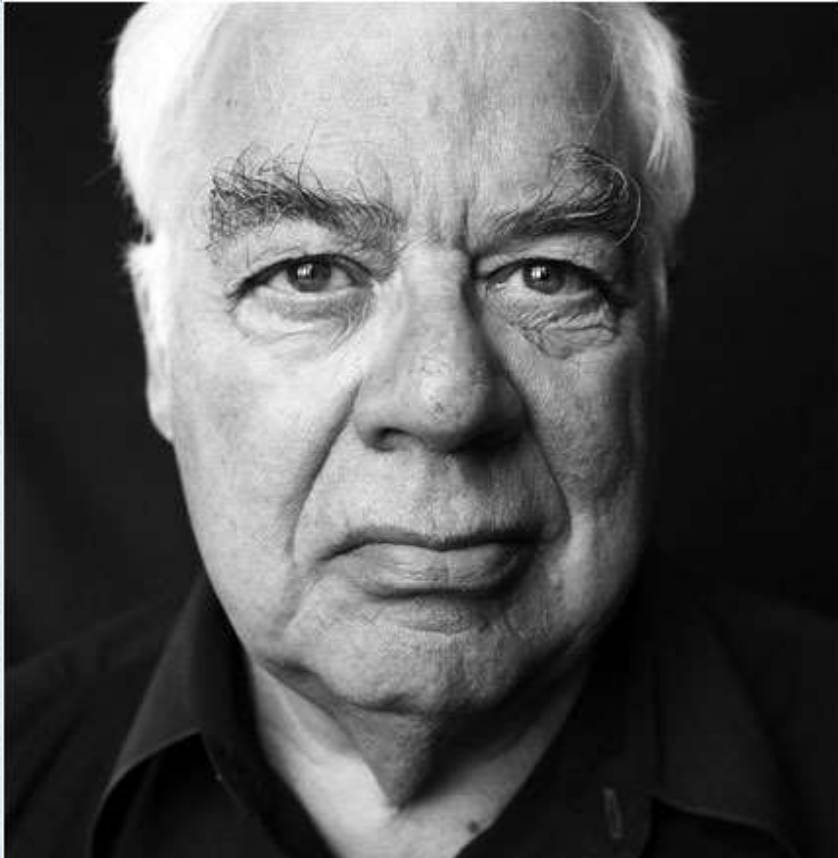
Wszystko wolno! Hulaj dusza!
Do niczego się nie zmuszaj!
Niczym się nie przejmuj za nic!
Nie wyznaczaj sobie granic!
I nie próbuj nic zrozumieć,
Nie pochodzi - mieć- od - umieć.
Możesz wierzyć, lub nie wierzyć,
Nic od tego nie zależy.
Nie wyznaczaj sobie zadań? -
Kto się nie wspiał- ten nie spada,
A kto pragnie być na szczycie -
Będzie spadać całe życie.
Nie stać cię na luksus troski,
Jesteś wszakże dziełem boskim,
No a Boga przecież nie ma,
Więc to tyle na ten temat.
Wszystkie mody, wszystkie style
Równie piękne są - i tyle.

(Lub, jak chcesz, równie szkaradne -
Konsekwencje tego żadne).
Zachwył tyle wart, co wzgarda,
Stryczek tyle, co kokarda,
Prawda tyle, co jej brak,
Smaku brak - tyle co smak.
Bo to o to w końcu chodzi
By niczego nie dowodzić.
Nie wykuwać tarcz utopii
I nie kruszyć o nie kopii.
Nie planować i nie marzyć.
Co się zdarzy - to się zdarzy;
Nie znać dobra ani zła:
To jest gra - i tylko gra!
Kto? się wzburza, że tak nie jest,
Niech się wzburza! - Ty się śmiejesz!
Nie daj wzburzać się ni wzruszać:
Wszystko wolno! Hulaj dusza!

„myśl mocna” – „myśl słaba”

Katedra Historii Filozofii
Starożytnej i Średniowiecznej

Artur Andrzejuk

Realizm tomistyczny a postmodernizm

„poza dobrem i złem”

- Pluralizm
- Otwartość
- Tolerancja
- Demokracja
- Ekologia

Katedra Historii Filozofii
Starożytnej i Średniowiecznej

Artur Andrzejuk

Realizm tomistyczny a postmodernizm

Źródła ponowoczesności

- Materializm
- Utylitaryzm
- Relatywizm
- Mit rozwoju i postępu
- Nihilizm

Ponowoczesność

- Powszechne zjawisko ekonomizacji życia człowieka i jego „utowarowienia”
 - Ekonomizacja zdrowia człowieka i związana z tym medykalizacja życia
- Infantylicyzacja człowieka poprzez infantylicyzację kultury
- Narastające zjawisko skrajnych dysproporcji między twierdzami bogatych i gettami biednych
 - cywilizacja nadmiaru i braku
- Rozpad więzi międzyludzkich, utrata bezpieczeństwa i samotność w tłumie

„Człowiek bez właściwości”

Jacek Kaczmarski - finał

Wszystko wolno! Hulaj dusza!
Wszystko wolno! Hulaj dusza!
- Oj, nie wolno rzeczy wielu,
Kiedy celem jest - brak celu....
(Zwłaszcza, jeśli duszy nie ma -
I to wszystko na ten temat).

Jak się nie dać?

- 1. Zawsze byłem realistą*
- 2. Nie da się myśleć inaczej*
- 3. Idealiści stają się realistami, gdy zapomną o przyjętej roli*

Katedra Historii Filozofii
Starożytnej i Średniowiecznej

Artur Andrzejuk

Realizm tomistyczny a postmodernizm

Vademecum realisty

Nie dać się wciągać w
dyskusję na obcym
(idealistycznym) polu –
idealistyczne pytania
zakładają już w sobie
idealistyczne
odpowiedzi, które mogą
być udzielone wyłącznie
w ramach idealizmu

Vademecum realisty

Nabrać nieufności do myślenia – cenić tylko poznanie: idealista myśli; realista poznaje.

Realista mówi o przedmiocie; idealista – o teorii przedmiotu

Vademecum realisty

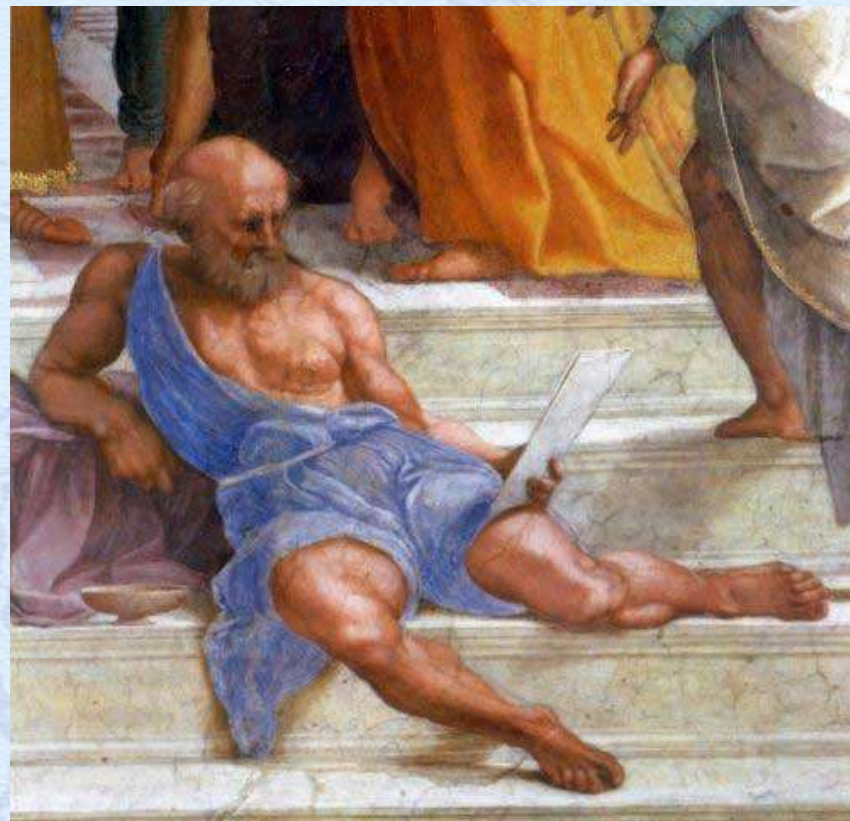

- Nie wierzyć w ducha, który myśli;
- Szanować zdrowy rozsądek, który zaczyna poznanie od rzeczy

Vademecum realisty

- **Panować nad
namiętnościami, które
zniekształcają
poznanie**

Vademecum realisty

- Nie stawiać metody przed przedmiotem

Katedra Historii Filozofii
Starożytnej i Średniowiecznej

Artur Andrzejuk

Realizm tomistyczny a postmodernizm

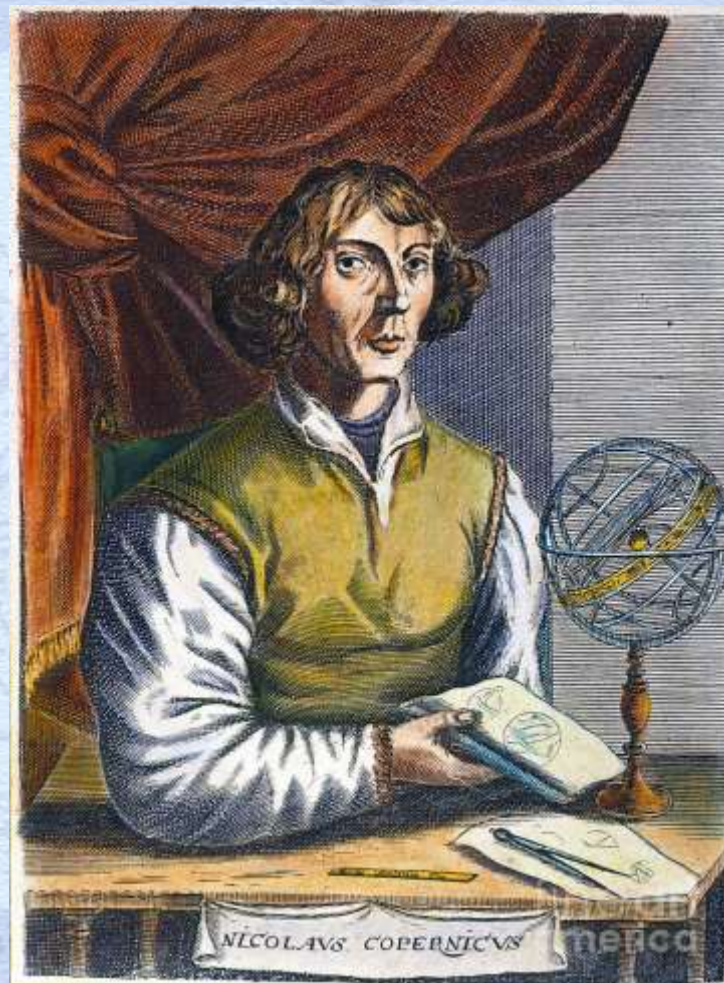

Vademecum realisty

„Skazanie na nieomylność”

- Poznanie wysiłkiem
uzgodnienie myśli z
rzeczą, a nie z inną
myślą
- Pamiętać o
aspektowości poznania

Katedra Historii Filozofii
Starożytnej i Średniowiecznej

Realizm tomistyczny a postmodernizm

Vademecum realisty

- Porzucić wszelkie spekulacje na temat „wartości”
- Są one transcendentaliami, które zerwały więzy łączące je z bytem i usiłują zająć jego miejsce.

Katedra Historii Filozofii
Starożytnej i Średniowiecznej

Realizm tomistyczny a postmodernizm

Artur Andrzejuk

Vademecum realisty

Szacunek wobec
przedmiotu poznania.
Rola mistrzów: są
przewodnikami nie
władcami poznania.

Katedra Historii Filozofii
Starożytnej i Średniowiecznej

Artur Andrzejuk

Realizm tomistyczny a postmodernizm

Vademecum realisty

- **WOLNOŚĆ REALISTY**
 - Zależy od faktów
 - Nie zależy od myśli

(idealista – odwrotnie)

Wnioski

- Postmodernizm – czystej postaci wykwit idealizmu (apoteoza narracji) w połączeniu z dużym ładunkiem woli niszczenia (dekonstrukcja, dekompozycja)
- Realizm – „powrót do samych rzeczy”.

